

Gustave Flaubert (1821 Rouen-1880 Canteleu)

- Narozen v rodině známého místního chirurga
- Matka rovněž z lékařské rodiny → měla na F. doživotní vliv
- 22 let: epileptické záchvaty, nedokončení studia práv
- Většinu života jako starý mládenec, manželství odmítal jako projev měšťáctví
- Po otci dědictví: do konce života fin. zajištěn
- Syfilis (snad z Blízkého Východu, kam často cestoval; cesty do Itálie, Řecka, do Tunisu, Bejrútu, Egypta ad.) → sex s mladými prostitutkami a prostitutky (14 let)
- 1872 – smrt matky, která o něj celý život pečovala → poté F. ve fin. problémech

Dílo

- *Salambo* (1862) – F. měl hluboký zájem o dějiny starověku, hist. román ze starověkého Kartága
- *Citová výchova* (1869) – podtitul *Historie mladého muže*; tzv. **román ztracených iluzí**, hl. hrdina Frédéric Moreau, nejprve ušlechtilé plány, ale po poznání společnosti se stává stále více cynickým a lhostejným
- *Bouvard a Pécuchet* (1880) – dva „popletení“ pařížští úředníci, kteří se ocitnou na franc. venkovské usedlosti; humoristická nadsázka, natočeno jako TV seriál *Byli jednou dva písaři* s Mir. Horníčkem a Jiřím Sovákem v r. 1972 (rež. Ján Roháč)

Flaubert a Balzac

- F. byl Balzákem velmi silně ovlivněn
- **Balzac**: tvorba desítek děl, relativně lehké psaní x **Flaubert**: psal *Paní Bovaryovou* bezmála 5 let, každou stránku mnohokrát přepisoval; některé až 15x
- F. sestavoval přesné plány příběhu: epizody, charaktery postav, místa děje apod.
- F. popis: soustředěn jen na něco, na detail, podoben film. kameře x Balzac v popisu hlubší a komplexnější, naznačuje spjatost postavy s prostředím, věcmi, oblečením apod. interakce postav a prostředí
- Vztah k člověku: B. zlo je v kontextu x F.: člověk není dobrý (pak Zola)

Paní Bovaryová (1857)

- podtitul *Mravy francouzského venkova*
- odehrává se v Rouenu, u něhož měl F. usedlost
- vznik 1851-56; autor čerpal ze skutečné události
- 1856 čas.: autor zažalován pro ohrožení veřejné mravnosti – tentýž rok byl i proces s *Květy zla*, které vyšly 1857 → nakonec zrušení obžaloby
- F. byl souzen pro porušení morálky a pohoršení veřejného mínění
- F. formální mistrovství → princip neosobního vyprávění, polopřímá a nevlastní přímá řeč – řeč jeho obhájce, kterému je román věnován (Antoine Jules Sénard)

Paní Bovaryová

- Román pokládáme za jakýsi přechod mezi **realismem** a **naturalismem** (pak Zola)
- **postavy:**
- Ema Bovaryová, manžel Karel Bovary, Leon – první milenec Emy, Rudolf – druhý milenec Emy; lékárník Homais – pokrytec; Lheureux – prohnaný obchodník, lichvář, půjčující na úroky, který tu zastupuje Mefista
- **Ema Bovaryová:** Balzac prokreslil skoro celý život postavy x F. ukázal jeden úsek ze života Emy
- Životní prázdnota: Ema nemá nic konkrétního, po čem by toužila, a co by ztratila → nic se neděje (**bovarysmus**)
- Erich Auerbach: román je zobrazením „*celé jedné bezvýchodné lidské existence*“
- prokreslená hlavně Ema, o které F. říkal, že se mu podobá – proměny rolí Emy a Karla Bovaryho (**syntéza** mužského a ženského přístupu ke vztahům, rodině; Ema má Bertu, ale chtěla **chlapce**, kteří jsou dle ní svobodnější ve společnosti)

Paní Bovaryová: způsob vyprávění

- vyprávění je zprostředkováno jako objektivní všednost
- vypravěč – odosobněný, vševědoucí, postavy nehodnotí, pouze je nazírá zvnějšku; nezaujatě registruje vnější skutečnost → F. předjímá Zolu (metafora skutečnosti za sklem)
- **Statická** popisnost x **dynamický** příběh, graduje s prohlubující se Eminou krizí (rodinnou, mileneckou, finanční)
- střízlivé pozorování a poznání **detailů** opřené o metody přírodních věd, důraz na detail (nehty, oči, motiv okna apod.)
- péče o volbu slovníku a styl, F. říkal styl = já
- **Román ztracených iluzí:** konfrontace světa snů (iluze zážitku z prvního plesu, iluze o lásce k Rudolfovi) podporováno romant. četbou (intertext.) a světa reálného
- **Závěr** s Homaisem: triumf měšťáctví, alibismus a přizpůsobivosti poměrům